

fra det er sket i det andet Ting, kan betone, at man ved at lade Ægteskabets Indgaaelse ske under borgerlige Former som et almindeligt Kontraktforhold let vilde bibringe Folk den Anskuelse, at det hverken er „Synd eller Skam“ at bryde det. Den højtærede Kultusminister har allerede i det andet Ting nedlagt Protest mod denne Tanke, og det tror jeg i Virkeligheden, at alle rettænkende Folk bør gøre. Vi skulle dog nødig opdrage vort Folk til den Anskuelse, at det, man kalder „en simpel Kontrakt“, det, som den højtærede Landbrugsminister forleden Dag udtrykte med: En Mand er en Mand og et Ord er et Ord — og det gælder jo ifølge dansk Ret ogsaa for Kvinder — skulde kunne brydes, uden at det var Synd eller Skam. Nej, det skal tværtimod indskærpes, saa længe der overhovedet er Lovgivere her i Landet og Myndigheder til at haandhæve Loven, hvad der allerede staar i Christian V.s Danske Lovs 5—1—1, at enhver er pligtig at holde, hvad han med Mund, Haand eller Segl lovet og indgaaet haver, og at det er et Retsbrud, det er dadelværdigt, umoralsk, hvad man vil kalde det, at krænke det; det er det saavel over for det borgerlige Samfund som over for ens Medborgere. Vi maa ikke paa nogen Maade svække Befolkningens Følelse deraf. Vi skulle gøre alt, hvad vi kunne, for at indprente Befolkningen, at den borgerlige Forpligtelse er saa høj og hellig, som noget kan være. Det Løfte, der indgaaes i Kirken, kan ikke og skal ikke stemples som mere ubrydeligt end det, der indgaaes mellem Mand og Mand, enten det saa er i Retssalen eller paa Gader og Stræder eller, jeg havde nær sagt, paa et Kvægtorv. Det er den største Opgave for os som Lovgivere og Retshaandhævere at fastslaa og fastholde dette. Den Betragtning, der blev fremført i modsat Retning, kan jeg altsaa aldeles ikke tilegne mig eller godkende.

Den anden Hovedgrund, man har fremført i det andet Ting, er den, at der ikke skulde være nogen Stemning i Befolkningen for en Reform i den Retning, vi havde vedtaget. Man har i saa Henseende henvist til de Adresser, der ere indkomne. Maa jeg derom sige, at det er ret mærkeligt at se det høje Ting her oven over tage saa stærkt Hensyn, som det i denne

Sag har været Tilfældet, til Adresser. Det har jo ellers i Aarenes Løb været et vanskeligt Arbejde at formaa det høje Ting der oppe til at tage Hensyn til Folkets Ønsker. Selv naar de kom fra en Repræsentation, der i den Grad som dette Ting her har Ret til at tale paa Folkets Vegne, har man i Aartier kunnet modsætte sig dem. Men de Adresser, der her kom ind, med alle de ukontrollerede Underskrifter, der findes der, og det i et Antal, som visselig ikke er imponerende, dem har man ment at burde bøje sig for. Ja, jeg taler her nærmest om de Adresser, der kom ind fra, om jeg saa maa sige, Lægfolk, om end sikkert under gejstlig Paavirkning — angaaende det fakultative Ægteskab, men jeg vil dog forudskikke, at der jo forud for dem laa en anden Adresse, som ogsaa viste sig at have megen Virkning over for det andet Ting, nemlig den saakaldte Præsteanadresse, vel at mærke den sidste af de ikke faa Adresser, der indkom, den, der kom fra ca. 750 Præster og gik ud paa, at det vigtigste i dette Forhold var at komme bort fra det nuværende; om man saa vedtog det fakultative eller det almindelige, som vi havde vedtaget, det var underordnet, det skulde man vide at finde sig til Rette med, hvilken af Delene der end blev det endelige Resultat. Den Adresse var lige kommen, da det høje Ting her oven over gik til 1ste Behandling af denne Sag, og den viste sig at have en saadan Virkning, at man i Modsætning til den Stilling, man tidligere havde indtaget eller maatte formode at indtages, da man i 1896—97 uden Forhandling afviste vort Forslag om det samme Emne, nu var villig til at gaa til en Forhandling derom, til en særdeles velvillig Forhandling, ja, endog lod skinne igennem, at man vilde kunne gaa ind paa det.

Men denne Adresse tabte desværre sin Virkning hos det høje Landsting ved de Adresser, der senere ere komne om det fakultative Ægteskab. Jeg rørte før ved Tallet paa Underskriverne. Det synes jo at være imponerende, men hvor lidt har det ikke i Virkeligheden Krav paa at være det? Det samlede Antal Underskrivere paa de Adresser, der ere komne til Landstinget, er jo, efter hvad der opgives i Landstingets Betænkning, ca. 65,000, og